

บทสรุปและข้อเสนอแนะแผนการไร้ที่กิน

1. สรุปสภาพการณ์ของชุมชนเมืองรองอุบลราชธานี - วารินชำราบ

จากการศึกษาสภาพของชุมชนเมืองรองอุบลราชธานี - วารินชำราบ ในอดีต, ปัจจุบัน และการคาดประมาณจำนวนประชากรในบทที่ 4 การคาดประมาณพื้นที่บริเวณกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนในบทที่ 5 ทำให้สามารถสรุปสภาพการณ์ของชุมชนดังกล่าวในปัจจุบันและแนวโน้มของการขยายตัวในอนาคตในด้านประชากรและการไร้ที่กิน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการกำหนดแผนการไร้ที่กินของชุมชนได้ดังนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากรในเขตชุมชนเมืองรองอุบลราชธานี

ในปี 2525 ในเขตชุมชนเมืองมีประชากรจำนวน 119,767 คน ประชากรดังกล่าวพักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณพาณิชย์กรรมประมาณ 13,916 คน หรือ 11.62 % จำนวนของประชากรทั้งหมดในชุมชน พักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณพักอาศัยประมาณ 56,460 คน หรือ 47.14 % ส่วนที่เหลืออาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนอื่นของชุมชน

ในปี 2535 จำนวนประชากรในชุมชนจะเพิ่มขึ้นเป็น 156,330 คน หรือเพิ่มขึ้นทั้งหมด 36,563 คน ในช่วงเวลา 10 ปี อัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.7 % ต่อปี ประชากรในเขตชุมชนจะพักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณพาณิชย์กรรมประมาณ 18,164 คน หรือ 11.62 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน พักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณพักอาศัยประมาณ 73,696 คน หรือ 47.14 % ส่วนที่เหลืออาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนอื่นของชุมชน

1.2 ประชากรในเขตชุมชนวารินชำราบ

ในปี 2525 ในเขตชุมชนวารินชำราบมีประชากรจำนวน 44,299 คน ประชากรดังกล่าวพักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณพาณิชย์กรรมประมาณ 1,334 คน หรือ 3.01 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน พักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณพักอาศัยประมาณ 20,006 คน หรือ 45.16 % ส่วนที่เหลือพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนอื่นของชุมชน

ในปี 2535 จำนวนประชากรในชุมชนจะเพิ่มขึ้นเป็น 52,588 คน หรือเพิ่มขึ้นทั้งหมด 8,289 คน ในช่วงเวลา 10 ปี อัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.73 % ต่อปี ประชากรในเขตชุมชนจะพักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณทางนิคมกรรมประมาณ 1,584 คน หรือ 3.01 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน พักอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณพักอาศัยประมาณ 23,749 คน หรือ 45.16 % ส่วนที่เหลืออาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของชุมชน

2. แรงงาน

2.1 แรงงานในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี

ในปี 2525 ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานีมีประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานเชิงเศรษฐกิจ จำนวน 47,855 คน หรือ 39.96 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน แรงงานดังกล่าวทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนดังนี้

- ผู้ที่ปฏิบัติงานวิชาชีพ	จำนวน 11,364 คน	หรือ 23.75 %	ของกำลังแรงงาน
- ผู้ที่ปฏิบัติงานบริหาร	" 428 "	" 0.89 %	"
- ผู้ที่ปฏิบัติงานเสมียน	" 2,091 "	" 4.37 %	"
- ผู้ที่ปฏิบัติงานการค้า	" 8,995 "	" 18.80 %	"
- ผู้ที่ปฏิบัติงานเกษตร - ประมง	" 1,930 "	" 4.03 %	"
- ผู้ที่ปฏิบัติงานขนส่ง	" 1,092 "	" 2.28 %	"
- ผู้ที่ปฏิบัติงานการผลิต	" 9,712 "	" 20.29 %	"
- ผู้ที่ปฏิบัติงานบริการ	" 3,444 "	" 7.20 %	"
- ผู้ที่ปฏิบัติงานอื่น ๆ	" 974 "	" 2.04 %	"
- ผู้ว่างงานและรองาน	" 7,825 "	" 16.35 %	"

ในฐานะที่ชุมชนนี้ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเมืองรอง กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ก็จะได้รับส่งเสริมให้เติบโตขึ้นกว่าอัตราการเติบโตปกติเล็กน้อย เป็นผลให้จำนวนแรงงานมีอัตราการเติบโตขึ้นมากกว่าอัตราการเติบโตปกติด้วย ฉะนั้น จึงได้คาดประมาณไว้ว่า ในปี 2535 จะมีแรงงานเชิงเศรษฐกิจ จำนวน 62,464 คน หรือ 39.96 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชนในปี 2535 โดยใช้อัตราการขยายตัว 2.7 %

2.2 แรงงานในเขตชุมชนวารินชำราบ

ในปี 2525 ในเขตชุมชนวารินชำราบมีประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานเชิงเศรษฐกิจ จำนวน 16,839 คน หรือ 32.02 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชนแรงงานดังกล่าวทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนดังนี้

- ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	จำนวน 4,016 คน หรือ 23.85 % ของกำลังแรงงาน
- ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	" 163 " " 0.97 % "
- ผู้ปฏิบัติงานเสมียน	" 402 " " 2.93 % "
- ผู้ปฏิบัติงานการค้า	" 3,672 " " 21.80 % "
- ผู้ปฏิบัติงานเกษตร-ประมง	" 1,011 " " 6.00 % "
- ผู้ปฏิบัติงานขนส่ง	" 646 " " 3.84 % "
- ผู้ปฏิบัติงานการผลิต	" 2,871 " " 17.05 % "
- ผู้ปฏิบัติงานบริการ	" 1,017 " " 1.04 % "
- ผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ	" 556 " " 3.30 % "
- ว่างงานและรองงาน	" 2,485 " " 14.76 % "

จากการพิจารณาลักษณะที่ตั้งของชุมชนแห่งนี้ ซึ่งอยู่ใกล้กับชุมชนเมืองอุบลฯ ชุมชนทั้งสองมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายด้าน กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ได้รับการส่งเสริมในชุมชนเมืองอุบลฯ จะส่งผลทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในชุมชนวารินชำราบนี้เติบโตขึ้นด้วย เป็นผลทำให้จำนวนแรงงานในชุมชนนี้มีอัตราการเติบโตมากกว่าอัตราการเติบโตปกติด้วย ฉะนั้นจึงได้คาดประมาณไว้ว่าในปี 2535 จะมีแรงงานเชิงเศรษฐกิจ จำนวน 19,990 คน หรือ 38.01 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชนนี้ โดยใช้อัตราการขยายตัว 1.73 %

3. จำนวนนักเรียน

3.1 จำนวนนักเรียนในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี

ในปี 2525 ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี มีจำนวนนักเรียนรวมทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับอนุบาล - อุดมศึกษา 45,516 คน โดยใช้อัตราการขยายตัวช่วงปี 2521 - 2525 เท่ากับ 5.41 % ต่อปี

ในปี 2535 ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี จะมีจำนวนนักเรียนรวมทุกระดับชั้น ประมาณ 77,087 คน

3.2 จำนวนนักเรียนในเขตชุมชนวารินชำราบ

ในปี 2525 ในเขตชุมชนวารินชำราบ มีจำนวนนักเรียนรวมทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับอนุบาล - มัธยมศึกษา 15,980 คน โดยมีอัตราการขยายตัวช่วงปี 2521 - 2525 เท่ากับ 8.81 % ต่อปี

ในปี 2535 ในเขตชุมชนวารินชำราบ จะมีจำนวนนักเรียนรวมทุกระดับชั้น ประมาณ 37,176 คน

4. พื้นที่ชุมชนที่คาดประมาณสำหรับการขยายตัวในปี 2535

4.1 พื้นที่ชุมชนเมืองอุบลราชธานี

ในปี 2525 ชุมชนเมืองอุบลราชธานี มีพื้นที่ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งชุมชนทั้งหมด 50,296.87 ไร่ จำนวนประชากรทั้งหมด 119,767 คน ความหนาแน่น 2.3 คน/ไร่

ในปี 2535 ชุมชนเมืองอุบลราชธานี จะมีพื้นที่ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งชุมชนที่ขยายตัวทั้งหมด เมื่อได้ทำการคาดประมาณพื้นที่ทั้งหมดแล้ว เท่ากับพื้นที่ชุมชนปัจจุบัน เนื่องจากความหนาแน่นเฉลี่ยในปี 2535 ยังอยู่ในเกณฑ์ค่า คือ 3.11 คน/ไร่ แต่เมื่อพิจารณาจากชุมชนที่รวมตัวกันจริงในปี 2535 พื้นที่ 13,792.5 ไร่ ความหนาแน่นประชากรจะเพิ่มขึ้นเป็น 9.48 คน/ไร่ พื้นที่ส่วนอื่นเป็นพื้นที่ที่มีการกระจายตัวมาก

4.2 พื้นที่ชุมชนวารินชำราบ

ในปี 2525 ชุมชนวารินชำราบ มีพื้นที่ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งชุมชนทั้งหมด 26,787.5 ไร่ จำนวนประชากรทั้งหมด 44,299 คน ความหนาแน่น 1.65 คน/ไร่

ในปี 2535 ชุมชนวารินชำราบ จะมีพื้นที่ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งชุมชนที่ขยายตัวทั้งหมดเมื่อได้ทำการคาดประมาณพื้นที่ทั้งหมดแล้ว เท่ากับพื้นที่ชุมชนปัจจุบัน เนื่องจากความหนาแน่นเฉลี่ยในปี 2535 ยังอยู่ในเกณฑ์ค่า คือ 1.96 คน/ไร่ แต่เมื่อพิจารณาจากชุมชนที่รวมตัวกันจริงในปี 2535 ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 3,223.72 ไร่ ความหนาแน่นจะเพิ่มขึ้นเป็น 11.7 คน/ไร่ พื้นที่ส่วนอื่นรอบนอกเป็นพื้นที่ที่มีการกระจายตัวมาก

2. แนวความคิดและหลักการในการกำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการใช้ที่ดิน

จากการพิจารณาในบทที่ 4 และ 5 พบว่าชุมชนเมืองอุบลราชธานีและชุมชนวารินชำราบ มีลักษณะที่พหุอาชีพกิจกรรมทางสังคมซึ่งกันและกัน การเจริญเติบโตทางค่านกิจกรรมทาง ๆ มิได้เป็นไปในลักษณะที่แข่งความเจริญเติบโต แต่จะเป็นไปในลักษณะที่สร้างเสริมซึ่งกันและกัน โดยที่ชุมชนวารินชำราบจะพึ่งพาอาศัยชุมชนเมืองอุบล ๖ มากกว่า เนื่องจากยังเป็นชุมชนขนาดเล็ก ศูนย์กลางการบริการทางสังคม การหากิจกรรม อุตสาหกรรม ตลอดจนโครงข่ายทางคมนาคมสาธารณะโลก สถานะทางการคลังของเทศบาลและรายได้เฉลี่ยของชุมชนนี้มีปริมาณที่น้อยกว่าชุมชนเมืองอุบล ๖ ลักษณะเด่นของชุมชนนี้คือประการหนึ่งซึ่งเป็นเบื้องข้อสันนิษฐานเนื่องจากชุมชนนี้เป็นที่ตั้งของค่ายทหารขนาดใหญ่ (มณฑลทหารบกที่ 6) ชุมชนนี้จึงมีจำนวนประชากรแฝง ซึ่งเป็นทหารเข้ามาใช้กิจกรรมและบริการทาง ๆ ในชุมชนนี้ ทำให้ชุมชนนี้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ สำหรับชุมชนเมืองอุบลราชธานีนั้นมีศูนย์กลางการบริการทางสังคม ตลอดจนแหล่งการหากิจกรรม อุตสาหกรรม โครงข่ายทางคมนาคมสาธารณะโลก มีปริมาณที่มากกว่าชุมชนทั้งสองซึ่งมีลักษณะเด่นกันคนละด้าน จึงได้กำหนดให้ชุมชนทั้งสองมีบทบาทในการพัฒนาคนละด้าน โดยอาศัยข้อพิจารณาที่ว่า ชุมชนใดที่มีแนวโน้มในการพัฒนาในกิจกรรมด้านใดอยู่แล้วก็จะส่งเสริมการพัฒนาในด้านดังกล่าวนี้ให้เป็น ศูนย์กลางของอนุภาค และชุมชนบทต่อไป โดยได้กำหนดบทบาทของชุมชนทั้งสองให้สอดคล้องกันนโยบายวางแผนพัฒนา เมืองรองและชุมชนบทตามแผนพัฒนา ๖ ฉบับที่ 5 ที่จะส่งเสริมให้เมืองอุบลราชธานีเป็นเมืองรองศูนย์กลางของอนุภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เนื่องจากชุมชนทั้งสองอยู่ใกล้กัน การที่จะส่งเสริมเพียงชุมชนเดียวย่อมเป็นไปได้ไม่คงจะส่งเสริมชุมชนข้างเคียงด้วย เพราะย่อมได้รับผลกระทบต่อเนื่องกัน จึงสรุปแนวความคิดและหลักการในการกำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี - วารินชำราบ โดยกำหนดบทบาทให้แต่ละชุมชน ทำหน้าที่กันคนละอย่าง โดยมีกิจกรรมบางประการเป็นความร่วมมือ บทบาทที่กำหนดให้ดังนี้

- 1.1 ชุมชนเมืองอุบลราชธานี กำหนดให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรมดังนี้
  - เป็นศูนย์กลางการพาณิชย์กรรมและการบริการของอนุภาค
  - เป็นศูนย์กลางการศึกษาของอนุภาค

- เป็นศูนย์กลางการปกครองของอนุภาค
- เป็นศูนย์กลางการคมนาคมติดต่อระหว่างเมืองและชนบททางตอนเหนือ และ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศและทางรถยนต์
- เป็นศูนย์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการบริการทางการเกษตร
- เป็นแหล่งงานที่จะรองรับแรงงานส่วนเกินจากชนบท

1.2 ชุมชนวารินชำราบ กำหนดให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรมดังนี้

- เป็นศูนย์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และคลังเก็บผลผลิตทางการเกษตร เพื่อที่จะนำส่งกระจายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ
- เป็นศูนย์กลางการคมนาคมติดต่อระหว่างเมืองและชนบททางตอนใต้ และ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางรถไฟ
- เป็นแหล่งงานที่จะรองรับแรงงานส่วนเกินจากชนบท

นโยบายเพื่อการวางแผนการใช้ที่ดิน สำหรับชุมชนเมืองรองจะต้องจัดเตรียมพื้นที่สำหรับกิจกรรมดังกล่าวที่ส่งเสริมพัฒนาของเมืองรอง ให้ตั้งอยู่ในที่เหมาะสมและจัดตั้งอำนวยความสะดวกตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อรองรับการขยายตัวในการใช้ที่ดินสำหรับกิจกรรมดังกล่าว จากการคาดประมาณความต้องการใช้พื้นที่ในช่วง 10 ปีข้างหน้า (ปี 2535) พบว่าชุมชนทั้ง 2 มีความต้องการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นอีกเพียงเล็กน้อย เพราะเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ความหนาแน่นประชากรในชุมชนทั้ง 2 ยังเบาบางอยู่มาก ความหนาแน่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และที่คาดประมาณไว้ในอนาคตยังต่ำกว่าเกณฑ์ความหนาแน่นของสำนักผังเมืองอยู่มาก ดังนั้นการขยายตัวในกิจกรรมต่าง ๆ ของทั้ง 2 ชุมชน ซึ่งเป็นการขยายตัวแบบเพิ่มความหนาแน่นแทรกเข้าไปในพื้นที่เดิม มากกว่าการขยายตัวออกไปบริเวณพื้นที่ว่าง

2. รูปแบบการใช้ที่ดินสำหรับชุมชนเมืองรอง จะต้องมีผลในการประหยัดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยกำหนดมาตรการต่อไปนี้

2.1 ส่งเสริมให้แต่ละชุมชนย่อยเป็นชุมชนสมบูรณ์แบบ (Self Contained Community) จัดบริการชุมชนให้กระจายตัว อยู่ในชุมชนอย่างเพียงพอ เพื่อให้ประหยัดการเดินทางเข้าสู่ศูนย์กลางเมือง

2.2 กำหนดรูปแบบการขยายตัวของชุมชนไม่ให้กระจายไปไกลจากศูนย์กลางของชุมชนมาก โดยให้กระจายตัวอยู่ในบริเวณที่มีโครงสร้างของการคมนาคมสมบูรณ์ เพื่อให้ระบบการเดินทางเข้าสู่ศูนย์กลางชุมชนสั้นที่สุดและประหยัดพลังงาน เนื่องจากมีข้อจำกัดของชุมชนทั้งสองแห่งทางกายภาพของชุมชน ชุมชนทั้งสองแห่งนี้ไม่สามารถกระจายตัวออกจากศูนย์กลางเมืองอย่างสม่ำเสมอ พื้นที่ระหว่างสองชุมชนเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ มีแม่น้ำมูลขวางกั้น พื้นที่ทางทิศตะวันตก - ทิศตะวันออกของชุมชนเมืองอุบลเป็นที่ลุ่ม น้ำท่วม ซึ่ง พื้นที่ทางทิศใต้ของชุมชนวารินชำราบเป็นที่ลุ่ม พื้นที่ทางทิศตะวันออกของชุมชนวารินชำราบเป็นเขตทหารที่มีขนาด 10,996.25 ไร่ หรือ 41 % ของพื้นที่ชุมชนวารินชำราบ ซึ่งจำกัดทางกายภาพดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการขยายชุมชน ชุมชนเมืองอุบลจึงต้องขยายตัวไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และชุมชนวารินชำราบจะต้องขยายตัวไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้

2.3 ส่งเสริมให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินภายในศูนย์กลางชุมชน โดยการเพิ่มความหนาแน่นให้สามารถรับประชากรได้มากขึ้น เพราะพื้นที่ชุมชนทั้งสองมีข้อจำกัดทางกายภาพดังที่กล่าวแล้ว

2.4 ไม่ส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่ในบริเวณที่มีข้อจำกัดทางกายภาพสูง เช่น บริเวณที่มีปัญหาน้ำท่วมทุกปี เพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองทรัพยากรในการปรับปรุงพื้นที่

3. นโยบายเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินของชุมชนเมืองรอง ควรเน้นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเมืองเป็นความสำคัญอันดับแรก (First Priority) และการยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่เป็นอันดับรอง (Second Priority) การกำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินสำหรับชุมชนเมืองรอง จึงไม่ควรจำกัดหรือควบคุมการใช้ที่ดินมาก (Negative Control) จนไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แต่ควรจะเป็นนโยบายที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา Positive Control จึงต้องคำนึงถึงแนวทางการขยายตัวของชุมชนมากกว่าการควบคุมมาตรฐานการใช้ที่ดินที่ตายตัว และส่งเสริมให้มีการใช้ที่ดินตามแนวพัฒนาพื้นที่ตามที่ไว้แล้ว

4. การกำหนดที่ตั้งกิจกรรม จะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างกิจกรรมแต่ละประเภทกับกิจกรรมอื่นและความต้องการที่ตั้งของกิจกรรมแต่ละประเภท

5. การจัดบริการสาธารณสุขโลก สาธารณูปการ และบริการชุมชนที่จำเป็นจะต้องมีการกระจายตัวที่สม่ำเสมอในระดับชุมชนย่อยเพื่อให้ประชากรทุกคนได้รับบริการของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนาพื้นที่ชุมชนย่อยจะต้องไม่ทำให้พื้นที่ชุมชนย่อยต่าง ๆ แยกต่างกันอย่างและให้เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบันและอนาคต—

6. ขยะคัมมาทรฐานความเป็นอยู่ของชุมชนโดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ด้านทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่และมาตรฐานการไร้ที่คืนที่ทางราชการได้กำหนดไว้

3. ข้อเสนอแนะการวางแผนการไร้ที่คืนสำหรับชุมชนเมืองรองอุบลราชธานี - วารินชำราบ

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายคั้งที่ตกลงมาข้างต้น จึงได้กำหนดแผนการไร้ที่คืนในเขตชุมชนทั้งสองคั้งต่อไปนี้

1. แผนการกำหนดเขตการปกครอง

1.1 จากการศึกษาเขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี ได้มีการขยายเขตเทศบาลเมื่อ ธันวาคม 2524 จากพื้นที่ 5.30 ตารางกิโลเมตร เพิ่มขึ้นเป็น 29.382 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใกล้เคียงกับขนาดของชุมชนที่รวมตัวกันจริงในปี 2525 แต่มีขนาดเล็กกว่าชุมชนที่เป็นเขตสำรวจในปี 2525 ซึ่งมีพื้นที่ 80.5 ตารางกิโลเมตร (50,296.88 ไร่) หรือประมาณ 3.65 เท่าของพื้นที่เทศบาลปัจจุบัน เมื่อพิจารณาพื้นที่ในชุมชนที่รวมตัวกันจริงในปี 2525 ยังมีพื้นที่ว่างอีกประมาณ 51.118 ตารางกิโลเมตร (31,933.13 ไร่) เพียงพอที่จะรองรับจำนวนประชากรในอีก 10 ปีข้างหน้า โดยการเพิ่มความหนาแน่นประชากรในเขตเทศบาล เพราะเนื่องจากความหนาแน่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและความหนาแน่นที่คาดประมาณไว้ในปี 2535 ยังห่างมาก (โดยเฉลี่ย 3.11 คน/ไร่ ในปี 2535) เมื่อเปรียบเทียบกันเขตความหนาแน่นแต่ละสาขาที่สำนักผังเมืองกำหนดไว้ ฉะนั้นในช่วง 10 ปีข้างหน้าจึงไม่มีความจำเป็นต้องขยายเขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี จึงกำหนดให้เขตเทศบาลมีพื้นที่เท่าปัจจุบัน

1.2 จากการศึกษาเขตเทศบาลตำบลวารินชำราบในปี 2525 มีขนาด 5.16 ตารางกิโลเมตร ซึ่งคั้งที่มากคั้งแต่ปี 2509 มีขนาดใกล้เคียงกับขนาดของชุมชนที่รวมตัวกันจริงในปี 2525 แต่มีขนาดเล็กกว่าชุมชนที่เป็นเขตสำรวจในปี 2525 ซึ่งมีพื้นที่ 42.86 ตารางกิโลเมตร (26,786.52 ไร่) หรือประมาณ 8.3 เท่าของพื้นที่เทศบาลปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาพื้นที่ในชุมชนที่รวมตัวกันจริงในปี 2525 ยังมีพื้นที่ว่างในเขตชุมชนอีกประมาณ 36.7 ตารางกิโลเมตร (22,939,45 ไร่) เพียงพอที่จะรองรับจำนวนประชากรในอีก 10 ปีข้างหน้า โดยการเพิ่มความหนาแน่นในเขตเทศบาล เพราะเนื่องจากความหนาแน่นที่คาดประมาณไว้ในปี 2535 ยังต่ำมาก (โดยเฉลี่ย 10 คน/ไร่ ในปี 2535) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ความหนาแน่นแต่ละสาขาที่สำนักผังเมืองกำหนดไว้ ฉะนั้นในช่วง 10 ปีข้างหน้านี้ ซึ่งไม่มีความจำเป็นที่จะต้องขยายเขตเทศบาลตำบลวารินชำราบเช่นเดียวกัน จึงกำหนดให้เขตเทศบาลตำบลวารินชำราบมีพื้นที่เท่าปัจจุบัน

2. แผนการเกี่ยวกับทิศทางการขยายตัวของศูนย์กลางชุมชน

เพื่อให้การขยายตัวของชุมชนทั้งสองในอนาคตมีผลในการช่วยประหยัดทรัพยากรและพลังงานของชุมชน กำหนดให้มีการขยายพื้นที่ตามแนวทางดังนี้

2.1 ขยายพื้นที่ตามความต้องการเพิ่มขึ้นในบริเวณพื้นที่ว่าง ซึ่งกระจายแทรกอยู่ในเขตชุมชนเดิม และในเขตเทศบาลเก่าของทั้งสองแห่ง เพราะระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่จำเป็น มีค่อนข้างสมบูรณ์ เป็นการเพิ่มความหนาแน่นขึ้นในเขตชุมชนเก่า ทำให้เกิดการประหยัด และใช้เป็นการใช้ที่ดินอย่างคุ้มค่า

ในเขตชุมชนเมืองอุบล ฯ บริเวณที่สามารถเพิ่มความหนาแน่นได้อีก เช่น บริเวณถนนอุปลีสาน, ถนนสุริยารัต, ถนนสรรพสิทธิ, ถนนพิพิธรังสรรค์

ในเขตชุมชนวาริน ฯ บริเวณที่สามารถเพิ่มความหนาแน่นได้อีก เช่น บริเวณถนนน้ำอ้อม, ถนนสกลมารค์, ถนนเทศบาล 2, ถนนเทศบาล 6, ถนนเทศบาล 12 และบริเวณทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของศูนย์กลางชุมชน

2.2 สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการใช้ที่ดิน สำหรับพื้นที่ซึ่งมีคุณภาพตามแนวพัฒนาสูง แต่มีการใช้ที่ดินที่ให้เกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจต่ำ เช่น บริเวณที่ก่อกำสัย และบริเวณอุตสาหกรรม ที่กระจายตัวอยู่ตามบริเวณทางชัษยกรรมของชุมชนทั้งสอง ทั้งนี้เพื่อให้บริเวณดังกล่าวสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน และรับกำลังประชากรเพิ่มขึ้น

2.3 ขยายพื้นที่ชุมชนไปในบริเวณที่ใดวิเคราะห์แล้วว่ามีเหมาะสมทางกายภาพ และเหมาะสมกับแนวพัฒนาของพื้นที่ ซึ่งได้สรุปไว้แล้วในบทที่ 6 และจำกัดการขยายตัวของชุมชนในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมทางกายภาพ

2.4 ป้องกันการขยายตัวของชุมชนเมืองอุบล ฯ ไปทางทิศเหนือของท่าอากาศยานเพราะทำให้ประชากรที่อาศัยในบริเวณดังกล่าวไม่สามารถเข้ามาใช้บริการภายในศูนย์กลางเมืองโคสละควง มีพื้นที่ซึ่งเป็นอุปสรรค (ท่าอากาศยาน) ขนาดใหญ่ซึ่งขวางอยู่ ประกอบกับบริเวณดังกล่าวขาดแคลนระบบสาธารณูปโภค น้ำประปา และระบบขนส่งมวลชน ซึ่งทางเทศบาลไม่มีโครงการที่จะจัดสร้างภายในช่วง 10 ปีข้างหน้า สำหรับชุมชนวารินชำราบพยายามควบคุมการขยายตัวของชุมชน โดยมีให้การขยายตัวเกินกว่าแนวเขตทางรถไฟ และถนน By Pass และบริเวณเขตพื้นที่ทหาร เพราะจะทำให้ชุมชนไม่ขยายตัวต่อเนื่อง และไม่สามารถใช้บริการศูนย์กลางชุมชนโคสละควง ประกอบกับพื้นที่ทางทิศใต้ของชุมชนวารินชำราบเป็นที่ลุ่มขนาดใหญ่ไม่เหมาะกับการขยายศูนย์กลางชุมชน

2.5 ส่งเสริมให้มีการขยายชุมชนไปในทิศทางต่อไปนี้

ในเขตชุมชนเมืองอุบล ฯ ส่งเสริมให้มีการขยายตัวศูนย์กลางไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และทางทิศตะวันออก เนื่องจากมีโครงข่ายการคมนาคมที่สะดวก สามารถเดินทางเข้าสู่ศูนย์กลางชุมชนโคสละควงได้ง่าย และเป็นพื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ง่ายกว่าพื้นที่ว่างในทิศทางอื่น ๆ ซึ่งมีข้อจำกัดทางกายภาพ

ในเขตชุมชนวารินชำราบ ส่งเสริมให้มีการขยายตัวศูนย์กลางไปทางทิศใต้ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ ระหว่างเส้นทางรถไฟกับถนนสกลมารุค แต่ไม่สนับสนุนให้ไปเกินเขตแนวถนน By Pass ซึ่งจะช่วยให้ขาดความต่อเนื่องกับศูนย์กลางชุมชนเดิม

4. แผนการใช้ที่ดินในกิจกรรมแต่ละประเภท

1. แผนการใช้ที่ดินสำหรับพื้นที่พาณิชย์กรรม แบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 ระดับคือ

1.1 พื้นที่พาณิชย์กรรมศูนย์กลางชุมชน

- บริเวณพาณิชย์กรรมศูนย์กลางชุมชนกำหนดให้มีการ เกาะกลุ่มกัน

จำกัดไม่ให้มีการขยายตัวไปตามสองฟากถนน (Ribbon Development)

โดยเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการใช้ที่ดินบริเวณท่าอากาศยานหลังตึกแถว ซึ่งยังมีโคสละควง เมื่อกิจกรรมทางการค้า ให้เป็นศูนย์กลางการค้าใหม่ มีบริเวณจอดรถและบริเวณขนถ่ายสินค้า ซึ่งจำเป็นสำหรับกิจการค้า พร้อมทั้งจัดระบบสัญจรภายในให้คสองตัวทั้งสองชุมชน

- กำหนดให้มีการขยายพื้นที่พาณิชย์กรรมศูนย์กลางชุมชนเดิมออกไปในบริเวณใกล้เคียงซึ่งมีคุณค่าพื้นที่ที่มีแนวพัฒนาสูง ในเขตชุมชนเมืองอุบล ฯ โคสละควง

พื้นที่บริเวณถนนศรีวงศ์, ถนนชยางกูร ในเขตชุมชนวารินชำราบ ได้แก่พื้นที่บริเวณถนนน้ำอ้อม , ถนนสถิติมีมานานกาล

1.2 พื้นที่พาณิชย์กรรมท้องถิ่น

- เพื่อเป็นการลดระยะเวลาการเดินทาง การเดินทางจากชุมชนที่พักอาศัย รอบนอกเข้าไปใช้บริการในศูนย์กลางชุมชนใหญ่ กำหนดให้จัดพื้นที่พาณิชย์กรรมท้องถิ่น ให้ กระจายตัวอยู่ในบริเวณศูนย์กลางที่พักอาศัย เพื่อให้บริการประชากรในชุมชนที่พักอาศัยในชุมชน เมืองอุบล ฯ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 18,164 คน โดยให้มีศูนย์พาณิชย์กรรมท้องถิ่น จำนวน ศูนย์สำหรับชุมชนวาริน ฯ มีอยู่ประมาณ 1,334 คน โดยให้มีศูนย์พาณิชย์กรรมท้องถิ่น จำนวน

- ให้จัดตั้งศูนย์พาณิชย์กรรมท้องถิ่นในบริเวณพาณิชย์กรรมที่มีอยู่บ้างแล้ว ในปัจจุบัน โดยส่งเสริมให้มีการใช้พื้นที่เกาะกลุ่มกันไป ไม่กระจายตัวไปตามความยาวของถนน สำหรับพื้นที่ชุมชนที่พักอาศัยที่เพิ่มขยายออกไป ให้มีการจัดตั้งศูนย์พาณิชย์กรรมท้องถิ่นในบริเวณ ใกล้ทางแยก ซึ่งมีถนนสายหลักภายในชุมชนคั่นกัน สำหรับพื้นที่พาณิชย์กรรมท้องถิ่นให้เป็นไปตาม มาตรฐานชุมชน ของการเคหะแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้พื้นที่พาณิชย์กรรม ส่วนสาธารณะ สถานศึกษา ศูนย์ประกอบอาชีพประมาณ 8 - 18 % ของพื้นที่ชุมชนที่พักอาศัย

1.3 พื้นที่พาณิชย์กรรมย่อยภายในชุมชนที่พักอาศัย

- กำหนดให้มีร้านค้าประเภทของชำและของใช้ประจำวัน พื้นฐานที่ผู้พัก อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกันสามารถเดินมาซื้อสินค้าได้สะดวก โดยให้แทรกอยู่ในบริเวณที่พัก อาศัยในระยะทางเดินที่เหมาะสม

1.4 ความหนาแน่นในบริเวณพาณิชย์กรรมศูนย์กลางชุมชน

- ในเขตศูนย์กลางชุมชนเมืองอุบลราชธานี จากการศึกษาในสนามพบว่า อาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นตึกแถว 2 - 3 ชั้น จากการที่ได้คาดประมาณไว้จะมีประชากรที่พัก อาศัยอยู่ในพื้นที่พาณิชย์กรรมประมาณ 18,164 คน พื้นที่พาณิชย์กรรมประมาณ 457.4 ไร่ ความหนาแน่นประมาณ 39.7 คน/ไร่

- ในเขตศูนย์กลางชุมชนวารินชำราบจากการศึกษาราคสนามพบว่า อาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้คอนกรีต 2 ชั้น มีอาคารโครงสร้าง คอนกรีตเสริมเหล็กบ้างเล็กน้อย จากการที่ได้คาดประมาณไว้จะมีประชากรที่พักอาศัยอยู่ใน

พื้นที่พาณิชย์กรรมของชุมชนประมาณ 1,584 คน พื้นที่พาณิชย์กรรมประมาณ 163.25 ไร่ ความหนาแน่นประมาณ 97 คน/ไร่

2. แผนการใช้ที่ดินสำหรับพื้นที่พักอาศัย

2.1 กำหนดให้บริเวณพักอาศัยกระจายตัวอยู่ใกล้กับแหล่งงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ แหล่งงานดังกล่าวได้แก่แหล่งงานในบริเวณพาณิชย์กรรม, บริเวณอุตสาหกรรม, บริเวณสถานราชการ และบริเวณอื่น ๆ ให้ดำเนินการตามแผนการนี้ทั้งสองชุมชน

2.2 กำหนดที่ตั้งบริเวณพักอาศัยให้หลีกเลี่ยงจากสิ่งรบกวน ที่เกิดจากการพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม และการจราจร ซึ่งในชุมชนทั้งสองแห่งนี้ สิ่งรบกวนที่เป็นอันตรายสูงสุดต่อบริเวณพักอาศัย คือ การจราจรในถนน By Pass ที่มีความเร็วสูง ซึ่งได้ทำการแก้ไขโดยกำหนด Green Belt เพื่อเป็นฉนวนกันสิ่งรบกวนดังกล่าว

2.3 กำหนดให้ขยายที่พักอาศัยโดยการเพิ่มความหนาแน่นแทรกลงในพื้นที่ว่างในเขตชุมชนเดิมทั้งสองแห่ง ซึ่งได้วิเคราะห์แล้วว่าเหมาะสมที่สุดในการตั้งถิ่นฐาน

ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี บริเวณที่กำหนดให้มีความหนาแน่นปานกลาง ได้แก่ บริเวณระหว่างถนนอุปสีฐาน และถนนสรรพสิทธิ์ บริเวณระหว่างถนนสรรพสิทธิ์ และถนนทโอรังฤทธิ์ บริเวณเมืองคานตะวันตก ถนนทโอยชัยและถนนศรีณรงค์ สำหรับบริเวณนี้ได้กำหนดให้มีความหนาแน่นเบาบาง ได้แก่ บริเวณที่ได้เริ่มมีการขยายตัวใหม่ ห่างจากศูนย์กลางชุมชนเดิม บริเวณทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และทิศตะวันออกของศูนย์กลางชุมชน

ในเขตชุมชนวารินชำราบ บริเวณที่ได้กำหนดให้มีความหนาแน่นปานกลาง ได้แก่ บริเวณใกล้ศูนย์กลางชุมชนคือ บริเวณถนนเกษมสุข, ถนนศรีสะเกษ, ถนนเทศบาล 2, ถนนเทศบาล 6, ถนนเทศบาล 12 สำหรับบริเวณนี้ได้กำหนดให้มีความหนาแน่นเบาบาง ได้แก่ บริเวณที่ได้เริ่มมีการขยายตัวใหม่นอกศูนย์กลางชุมชนเดิมไปจนจรดถนน และถนนโครงการตามแผน ปี 2535 ที่ได้กำหนดไว้ใหม่

ให้มีการกระจายความหนาแน่นในสองชุมชน โดยคำนึงถึงระยะห่างจากศูนย์กลางแต่ละชุมชนเป็นหลัก ควบคุมมาตรฐานในบริเวณพักอาศัย โดยการกำหนดขนาดแปลงที่ดินมิให้ต่ำกว่ามาตรฐานของการเคหะแห่งชาติดังนี้คือ

แปลงที่ดินสำหรับบ้านเดี่ยว	ห้องไม่ต่ำกว่า 50 ตารางวา	หรือ	200 ตารางวา
" บ้านแฝด	" 40 "	"	160 "
" บ้านแถว	" 20 "	"	80 "

2.4 กำหนดให้ชุมชนที่พักอาศัยของทั้งสองชุมชน เป็นชุมชนสมบูรณ์แบบ

(Self Contained Community) มีสัดส่วนของพื้นที่ดินสำหรับกิจกรรมบริการที่จำเป็น เช่น พาณิชยกรรมท้องถิ่น โรงเรียน ศูนย์บริการทางสาธารณสุข โดยให้มีอัตราส่วนการใช้ที่ดินตามมาตรฐานการเคหะแห่งชาติดังนี้

ที่ดินสำหรับที่อยู่อาศัยและที่จอดรถ ร้อยละ 60 - 70

ถนนทางเท้า สนามเด็กเล่น ที่โล่ง " 17 - 22

พาณิชยกรรม ส่วนสาธารณะ สถานศึกษา ศูนย์ประกอบอาชีพร้อยละ 8 - 18

2.5 พื้นที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับศูนย์กลางชุมชนทั้ง 2 แห่ง และบริเวณที่อยู่

หลังอาคารพาณิชย์ เป็นบริเวณที่มีคุณค่าตามแนวพัฒนาสูง กำหนดให้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชย์-พักอาศัยศูนย์กลางชุมชนให้มีความหนาแน่นสูงขึ้นเพื่อให้ประโยชน์ที่ดินคุ้มค่า

2.6 พื้นที่พักอาศัยที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรมในชุมชนเมืองอุบลราชธานี มีจำนวนประมาณ 100 ครัวเรือน หรือ 3 ไร่ กำหนดให้ปรับปรุงเพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น ความหนาแน่นให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดขอบเขตความหนาแน่นของบริเวณพักอาศัย

2.7 จากการศึกษาลักษณะครัวเรือนของชุมชนเมืองอุบลราชธานี และชุมชนวารินชำราบ พบว่า ลักษณะครอบครัวปัจจุบันเป็นครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย ฉะนั้นการใช้ที่ดินและความต้องการที่พักอาศัยจึงมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงต้องมีการลงทุนเกี่ยวกับการจัดสร้างที่พักอาศัย โดยการให้สินเชื่อและข้อจูงใจด้านภาษีแก่บริษัทที่มาลงทุนเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่จะเข้ามาอยู่ในอนาคต

3. แผนการใช้ที่ดินสำหรับพื้นที่อุตสาหกรรม

3.1 การกำหนดพื้นที่อุตสาหกรรม

ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานีกำหนดที่ตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่ศวันออกของถนนขางกูรติดกับบริเวณท่าอากาศยาน เนื่องจากมีความเหมาะสมพื้นที่ทั้ง มีทางหลวง

จังหวัดสองสายเข้าถึง คือทางหลวงสายอุบล - โยโสธร เป็นทางหลวงที่ติดต่อกับจังหวัดทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพฯ ๗ อีกเส้นทางหนึ่งคือ ทางหลวงสายอุบล-อำนาจเจริญ เป็นทางหลวงที่ติดต่อกับอำเภอทางตอนเหนือของจังหวัด และจังหวัดอื่น ๆ ทางตอนเหนือของภาค ๗ จึงสามารถขนส่งวัตถุดิบและผลผลิตได้โดยสะดวก และเชื่อมโยงกับการขนส่งโดยทางรถไฟโดยใช้เส้นทางถนนตัดใหม่ที่โคเสโนแนะไวโนแนมนี้ ซึ่งจะโคกล่าวต่อไปในแผนการ การคมนาคม อุตสาหกรรม ที่ตั้งในชุมชนนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อผู้ที่อยู่อาศัยข้างเคียง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ในเขตชุมชนวารินชำราบ กำหนดที่ตั้งพื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้า ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของชุมชน ติดกับสถานีรถไฟ เพื่อความสะดวกในการขนส่งสินค้าโดยทางรถไฟไปยังภูมิภาคอื่น ๆ เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมผลผลิตทางด้านการเกษตรจากอำเภอตอนใต้ส่งไปยังภูมิภาคส่วนอื่น ๆ สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่อุตสาหกรรมของชุมชนเมืองอุบลโดยใช้เส้นทางถนนตัดใหม่ โดยไม่เพิ่มปริมาณการจราจรในเขตศูนย์กลางของชุมชน

3.2 อุตสาหกรรมเคมีที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ชุมชนทั้งสองแห่ง ที่ได้พิจารณาแล้วว่าไม่มีมลพิษในบริเวณเคมีใด แต่ไม่อนุญาตให้มีการขยายหรือต่อเติมโรงงานสำหรับอุตสาหกรรมในครัวเรือนกำหนดให้อยู่ในบริเวณที่กักอาศัยเพื่อช่วยทำให้ระบบเศรษฐกิจของเมืองรองรับฐานะดีขึ้น

3.3 มาตรฐานการใช้ที่ดินสำหรับอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามกำหนดการนิคมอุตสาหกรรม

4. แผนการใช้ที่ดินสำหรับสถาบันการศึกษา

4.1 กำหนดให้ชุมชนเมืองอุบลราชธานี เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับอาชีวะและอุดมศึกษา เพราะเนื่องจากมีแนวพัฒนาทางค่านี้อยู่แล้วในปัจจุบัน ไม่ส่งเสริมให้ตั้งสถาบันการศึกษาระดับสูงในเขตชุมชนวารินชำราบ เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ นักเรียน-นักศึกษาสามารถเดินทางเข้ามาเรียนได้

4.2 ในเขตชุมชนทั้งสอง กำหนดให้สถาบันการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษากระจายตัวอยู่ภายในชุมชน โดยให้แต่ละโรงเรียนมีขอบข่ายการบริการในรัศมีตามมาตรฐานการเคหะแห่งชาติ

4.3 โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นใหม่ควรกระจายอยู่ในบริเวณที่ไว้เคาระห์แล้วว่ายังขาดขอบข่ายการบริการของโรงเรียน โดยเฉพาะในเขตชุมชนวารินชำราบ และ

ขนาดโรงเรียนที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพื่อให้เกิดการกระจายตัวที่ดี

4.4 กำหนดให้มีการจัดตั้งโรงเรียนของรัฐบาลในพื้นที่ซึ่งเหมาะสมกับการขยายตัวของชุมชน เพื่อดึงดูดให้ประชากรเข้าไปตั้งถิ่นฐานในเขตชุมชนทั้งสอง

5. แผนการใช้ที่ดินสำหรับสถาบันราชการ

5.1 สถาบันราชการที่มีอยู่เดิม กำหนดให้ตั้งอยู่ในที่เดิม ในช่วง 10 ปีข้างหน้า ไม่ส่งเสริมให้ย้ายสถาบันราชการ เพราะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ และอยู่ในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจของชุมชนกำลังฟื้นตัว

5.2 สถาบันราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ กำหนดให้ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองอุตสาหกรรมธานี เพราะได้กำหนดบทบาทของชุมชนไว้ให้เป็นศูนย์กลางด้านการปกครอง และศูนย์ราชการระดับอนุภาค ให้ที่ตั้งของสถาบันราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่อยู่ในบริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของชุมชน เนื่องจากมีโครงการคมนาคมที่สะดวก ในการติดต่อระหว่างจังหวัด, อำเภอ และในชุมชนใกล้เคียงกัน

5.3 สถาบันราชการที่ตั้งอยู่ในชุมชนวารินชำราบ กำหนดให้เป็นสถานที่ราชการที่บริการประชาชนในเฉพาะท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างทั้งสองชุมชน

6. แผนการใช้ที่ดินสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ (นันทนาการ)

6.1 ปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะและพักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ หุ่่งศรีเมือง สวนวนารมย์ ในเขตชุมชนเมืองอุบล ฯ และสนามกีฬาของเทศบาลตำบลวารินชำราบ ให้ทอมนองประโยชน์ใช้สอยได้ดียิ่งขึ้น

6.2 ปรับปรุงบริเวณหาคูกู่เตื่อ ซึ่งตั้งอยู่ริมลำน้ำมูลน้อย ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจตามโครงการของเทศบาลที่จะปรับปรุง และเป็นการป้องกันมิให้ชุมชนที่อาศัยขยายตัวไกลกับลำน้ำมูลน้อย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำคิมที่จะนำมาผลิตน้ำประปา

6.3 ปรับปรุงบริเวณเกาะหาควกู่โตกลางแม่น้ำมูลในเขตชุมชนเมืองอุบลฯ และพื้นที่ตรงข้ามเกาะหาควกู่โต ซึ่งมีภูมิประเทศที่สวยงามริมฝั่งแม่น้ำมูล ตามโครงการของเทศบาลที่จะปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะไปจนถึงสะพานเสรีประชาธิปไตย เพื่อเป็นการป้องกันมิให้พื้นที่พาดิษยกรรม และพื้นที่ที่กักอาศัยรุกล้ำเข้าใกล้แม่น้ำ เป็นการป้องกันมิให้มีการระบายของเสียลงในแม่น้ำมูล

6.4 กำหนดกันเขตพื้นที่สีเขียว (Green Belt) ในบริเวณทิศเหนือ และทิศตะวันออกของชุมชนวารีนาไร่ บริเวณริมกุดเป่ง เพื่อป้องกันมิให้เขตอุตสาหกรรม และคลังสินค้ารุกล้ำเข้าใกล้แหล่งน้ำดิบของชุมชน และกันบริเวณริมลำน้ำค้ำน้ำแซบให้เป็น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชนตามโครงการของเทศบาล และป้องกันมิให้ชุมชนทักอาศัยและ พาณิชยกรรมรุกล้ำเข้าไปใกล้ลำน้ำตามธรรมชาติ

6.5 กำหนดกันเขตพื้นที่สีเขียว ริมถนน By Pass ทางทิศใต้ของชุมชน เพื่อป้องกันมิให้บริเวณทักอาศัยถูกรบกวนจากการจราจรและช่วยให้บริเวณดังกล่าวปลอดภัยยิ่งขึ้น ในบริเวณชุมชนทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของชุมชน เมืองอุบลราชธานี ให้ใช้แผนการเดียวกัน คือช่วงที่ถนน By Pass ทัดานสองข้างทางจะกำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียว

7. แผนการอนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์, ศิลปวัฒนธรรม และ สถาปัตยกรรม

พื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ในเขตชุมชนทั้งสอง ได้แก่ ศาลหลักเมือง และวัดต่าง ๆ เช่น วัดมหาวนาราม, วัดสุปฏิหารามวรวิหาร, หอไตรโบราณ, วัดศรีอุบลรัตนาราม, วัดหนองบัว ซึ่งตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี วัดป่านาชาติ และวัดหนองป่าพง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตชุมชนวารีนาไร่ สถานที่ดังกล่าวล้วนมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์, ศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม สมควรที่จะได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของประชากรที่อยู่ใน อนุภาคส่วนนี้

5. แผนการคานสาธารณสุขโลก

1. แผนการคานการคมนาคม

1.1 แผนการปรับปรุงโครงข่ายและระบบถนนภายในชุมชน

ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี ให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับ ปริมาณจราจรในถนนบางสาย ที่ได้ทำการสำรวจแล้วมารับปริมาณการจราจรในช่วงเวลา เร่งด่วนไม่เพียงพอ เนื่องจากผิวจราจรแคบประมาณ 4.00 เมตร ได้แก่ถนนอุบลสี่สาน ถนนสรรพสิทธิ์ ถนนทโลชัย, ถนนทโอรรถุทธิ์, ถนนศรีณรงค์ โดยการขยายผิวจราจรขึ้นเป็น 8.00 เมตร

ในเขตชุมชนวารีนาไร่ ให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพของถนนเช่นเดียวกัน ได้แก่ ถนนศรีสะเกษ ถนนเทศบาล 2 ถนนเทศบาล 6 ถนนเทศบาล 22 โดยเชื่อมต่อกัน

เทศบาล 2 และเทศบาล 22 ไปยังถนนที่ตัดใหม่ตามแผนการนี้เพื่อกระจายการจราจรรอบนอก
มิให้ทองเคินทางเข้าสู่ศูนย์กลางเมือง

1.2 ขอมแซมปรับปรุงถนนผิวถนนที่มีสภาพชำรุดใหม่กับผิวที่ได้มาตรฐาน

ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี ได้แก่ ถนนสุนิยารัตน์ ถนนพิชิตรังสรรค์
ถนนทนม ถนนผาแดง ถนนเทพโยธี ถนนทองแทน

ในเขตชุมชนวารินชำราบ ได้แก่ ถนนทหาร ถนนพหลุณเพทภักดิ์ ถนน
เทศบาล 4 ถนนเทศบาล 7 ถนนเทศบาล 1

1.3 เพิ่มโครงข่ายของถนนในบริเวณที่ชุมชนเริ่มขยายตัวออกไป โดยการ
ปรับปรุงจากแนวถนนเดิม ได้แก่ บริเวณทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของชุมชนอุบลราชธานี
และบริเวณทางทิศใต้ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ของชุมชนวารินชำราบ

1.4 เสนอแนะให้ถนนเชื่อมคอรหว่างชุมชนอุบลราชธานีและชุมชนวารินชำราบ
สายใหม่ข้ามแม่น้ำมูล โดยเริ่มจากถนน By Pass ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของชุมชนวาริน
ผ่านบริเวณที่ตั้งอุตสาหกรรมและคลังเก็บสินค้าที่เสนอแนะ ข้ามแม่น้ำมูลเชื่อมต่อกับถนนชวาตานนอก
ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการกระจายการสัญจรรอบนอกในบริเวณที่พักอาศัย
มิให้ทองเคินทางเข้าสู่ศูนย์กลางชุมชน ช่วยลดระยะทางถนน By Pass เพราะอยู่ห่างจาก
ชุมชนมาก อำนวยประโยชน์ในด้านการขนส่ง ผลผลิตทางอุตสาหกรรม และคลังเก็บสินค้าจาก
ชุมชนหนึ่งไปยังอีกชุมชนหนึ่ง ประชาชนในชุมชนวารินชำราบสามารถเดินทางเข้าไปใช้ศูนย์
กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนเมืองอุบล ฯ ได้สะดวกยิ่งขึ้น ลดปริมาณการขยายตัวของศูนย์ราชการ
ระดับภาค ศูนย์บริการทางสังคม และสถาบันการศึกษาระดับสูงในเขตชุมชนวารินชำราบ ควบคู่กัน
ส่งเสริมให้ประชากรในชุมชนวารินชำราบไปใช้บริการระดับสูงในเขตชุมชนอุบลราชธานี เป็นการ
เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างสองชุมชนให้มากยิ่งขึ้น ในด้านพาณิชยกรรม, การศึกษา การสาธารณสุข
 ฯลฯ

1.5 จัดให้มีรถโดยสารประจำทางวิ่งเชื่อมโยงระหว่างสองชุมชนภายในบริเวณ
ที่พักอาศัย บริเวณการค้า บริเวณอุตสาหกรรม เพื่อขนถ่ายประชาชนที่เดินทางไปทำงาน
ซื้อของและใช้บริการต่าง ๆ ในแต่ละชุมชน โดยการเพิ่มจำนวนสายรถโดยสารไปในบริเวณที่
ชุมชนขยายตัวออกไป คือบริเวณทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของชุมชนเมืองอุบล ฯ และทาง

ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของชุมชนวาริน ๗ และให้มีรถประจำทางขนาดเล็ก และสามล้อ เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อบริการประชาชนที่เดินทางระยะสั้น ภายในบริเวณที่พักอาศัยโดยรับช่วงจากรถโดยสารประจำทาง

1.6 กำหนดให้มีสถานีขนส่งสินค้าสำหรับรถบรรทุกในทั้งสองชุมชน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการส่งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของอนุภาคส่วนนี้ ตามแผนที่พัฒนาเมืองรอง ปัจจุบันชุมชนทั้งสองยังไม่มีสถานีขนส่งสินค้าถาวร

ในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี กำหนดให้ที่ตั้งสถานีขนส่งสินค้าบริเวณถนนขยางกูรใกล้กับบริเวณอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีทางหลวง 2 สาย เข้าถึง สามารถกระจายส่งผลิตภัณฑ์ไปยังภูมิภาคส่วนอื่นได้สะดวก

ในเขตชุมชนวารินชำราบ กำหนดให้ที่ตั้งสถานีขนส่งสินค้าอยู่บริเวณถนนศรีสะเกษใกล้กับบริเวณอุตสาหกรรม และคลังสินค้า ทั้งนี้เพื่อบริการแก่รถบรรทุกที่มาจากอำเภอทางตอนใต้ที่มีจุดประสงค์จะขนถ่ายผลิตภัณฑ์โดยทางรถไฟอีกทอดหนึ่ง

2. แผนการงานการประปา

2.1 เพิ่มปริมาณการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากรในอนาคต โดยให้ชุมชนทั้งสองเชื่อมโยงโครงข่ายงานการประปาเหมือนกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยการเพิ่มกำลังผลิตจาก 10,242 ลูกบาศก์เมตร/วัน เป็น 33,809 ลูกบาศก์เมตร/วัน

2.2 วางท่อเมนประปาในบริเวณที่ชุมชนทั้งสองขยายตัวออกไป ซึ่งอยู่ในทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของชุมชนอุบลราชธานี และทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของชุมชนวารินชำราบ

2.3 ขอมแซมท่อประปาที่ชำรุดในบริเวณศูนย์กลางชุมชนทั้งสองให้มีสภาพโรงงาน
ใ้

3. แผนการระบายน้ำและกำจัดน้ำเสีย

3.1 จัดสร้างท่อระบายน้ำในบริเวณที่ขาดแคลน ปรับปรุงและขยายท่อระบายน้ำแบบเก่าให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ในเขตชุมชนเก่า และจัดสร้างท่อระบายน้ำในบริเวณที่ชุมชนทั้งสองขยายตัวออกไป

3.2 แยกระดมระบายน้ำเสียจากชุมชนกับการระบายน้ำฝน ระบบน้ำเสียของชุมชนจะใช้วิธีระบายโดยท่อน้ำไปรวมเพื่อำจัดยังโรงงานกำจัดน้ำเสียของแต่ละชุมชน โรงงานกำจัดน้ำเสียกำหนดให้มีขึ้น 2 แห่ง เนื่องจากชุมชนทั้งสองแบ่งแยกกันมีแม่น้ำมูลขวางกั้น ทำให้เป็นอุปสรรค ไม่สามารถรวมเป็นแห่งเดียวกันได้

3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโรงงานกำจัดน้ำเสีย

โรงงานกำจัดน้ำเสียของชุมชนเมืองอุบลราชธานี จากการคาดประมาณพื้นที่ของโรงงานกำจัดน้ำเสียในเขตที่ 5 ต้องจัดเตรียมพื้นที่ของโรงงานกำจัดน้ำเสียประมาณ 1,000.00 ไร่ โดยกำหนดให้ที่ตั้งของโรงงานอยู่ในบริเวณที่น้ำทิ้งจากชุมชนสามารถไหลระบายารวมกัน ปัจจุบันน้ำทิ้งสองชุมชนนี้ 1 ใน 3 ไหลมารวมกันทางคันทิศตะวันออกของชุมชนลงในห้วยวังนอง อีก 2 ใน 3 ไหลผ่านตัวเมืองลงแม่น้ำมูลและลำมูลน้อย พื้นที่ดินในเขตชุมชนนี้มีความเอียงลาดประมาณ 1% จึงไม่เป็นอุปสรรคในการปรับระดับความเอียงลาดของทางระบายน้ำที่มีอยู่เดิม ให้เอียงลาดไปทางทิศตะวันออกของชุมชนเพื่อให้ไหลไปรวมกันในบริเวณโรงงานกำจัดน้ำเสียของชุมชนนี้ ซึ่งกำหนดให้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของชุมชนใกล้กับห้วยวังนอง ซึ่งได้พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมที่สุด น้ำทิ้งที่ไถ่ผ่านการบำบัดจากโรงงานแล้วจะไหลลงสู่แม่น้ำมูลทางตอนปลายของแม่น้ำ โดยที่กระแสน้ำจะพัดพาออกไปสู่ปากแม่น้ำไม่วกกลับ ผ่านเขตชุมชนอีกเลย กระแสน้ำจะไม่ไหลปะปนกับแหล่งน้ำดื่มจากตอนต้นของแม่น้ำมูลและลำมูลน้อยที่ใช้สำหรับทำน้ำประปาของทั้งสองชุมชน ประกอบกับที่ดินในบริเวณดังกล่าวราคาถูก การติดต่อกันจากศูนย์กลางชุมชนไม่สะดวก มีแนวโน้มการขายตัวของชุมชนต่ำที่สุดใน 3 แนวทาง บริเวณดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมที่จะตั้งโรงงานกำจัดน้ำเสียซึ่งต้องการพื้นที่ขนาดใหญ่ ทำให้ราคาค่าก่อสร้างโรงงานทั้งหมดลดลง ลักษณะพื้นที่เป็นที่ลุ่มทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการขุดบ่อพักน้ำ

โรงงานกำจัดน้ำเสียของชุมชนวารินชำราบ จากการคาดประมาณพื้นที่ของโรงงานกำจัดน้ำเสียในเขตที่ 5 ต้องจัดเตรียมพื้นที่ของโรงงานกำจัดน้ำเสียของชุมชนนี้ประมาณ 700.00 ไร่ โดยกำหนดให้ที่ตั้งของโรงงานอยู่ในบริเวณที่น้ำทิ้งจากชุมชนนี้สามารถไหลระบายารวมกันได้ เนื่องจากที่ตั้งของชุมชนนี้ตั้งอยู่บนเนินที่มีความลาดชันมากกว่าพื้นที่ในเขตชุมชนเมืองอุบล ๑ ความลาดชันในเขตนี้ประมาณ 2% โดยลาดชันจากทิศใต้ไปยังทิศเหนือ น้ำทิ้งของชุมชนนี้จะไหลไปรวมกันทางทิศเหนือของชุมชน ไปยังบริเวณโรงงานกำจัดน้ำเสียของชุมชนนี้ ซึ่งกำหนดให้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของชุมชนใกล้กับแม่น้ำมูล น้ำทิ้งที่ไถ่ผ่านการบำบัดจากโรงงานแล้วจะไหลลงสู่ตอนปลายของแม่น้ำโดยที่กระแสน้ำจะพัดพาออกไปสู่ทิศทางปากแม่น้ำ ไม่วกกลับผ่านเขตชุมชนอีกเลย ประกอบกับที่ดินในบริเวณดังกล่าวเป็นที่

ราชทัณฑ์ที่มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินให้เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกันได้ จึงไม่มีปัญหาเรื่องราคาที่ดิน เป็นผลให้ลดราคาค่าก่อสร้างโรงงานทั้งหมด ลักษณะพื้นที่เป็นที่ลุ่ม ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการขุดบ่อที่กั้นน้ำเช่นเดียวกัน

4. แผนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

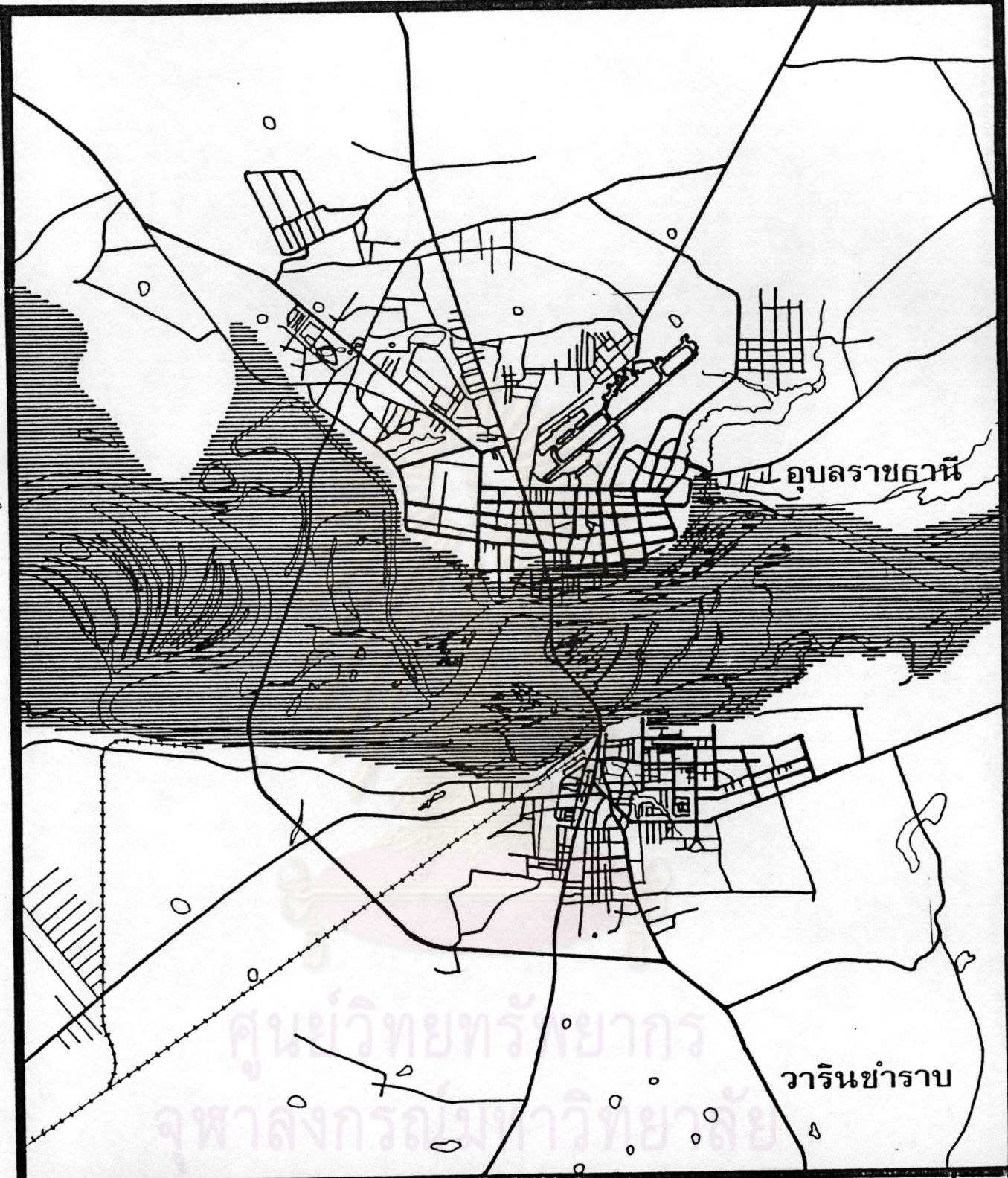
ปัญหาน้ำท่วมที่ชุมชนทั้งสองประสบอยู่ทุกปี เป็นปัญหาน้ำท่วมที่เกิดจากน้ำหลาก อันเนื่องมาจากน้ำมูล ในช่วงเดือน กันยายน- พฤศจิกายน ของทุก ๆ ปี เป็นภัยธรรมชาติ มิได้เกิดจากปริมาณน้ำฝน ผลกระทบที่เกิดจากน้ำท่วมทุกปีนี้ ทางเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานีได้รับผลกระทบมากกว่า เพราะชุมชนตั้งอยู่ติดกับริมฝั่งแม่น้ำมูล สำหรับทางเขตชุมชนวารินชำราบนั้น ได้รับผลกระทบน้อยกว่า เพราะการกั้นดินฐานของประชากรส่วนใหญ่ในชุมชนนี้ตั้งอยู่บนที่ดอน ถึงแม้ว่าชุมชนนี้จะมีพื้นที่ที่เป็นหนองน้ำและเป็นที่ลุ่มมากกว่า แต่ในบริเวณดังกล่าวมีประชากรอาศัยอยู่เบาบางมาก ลักษณะที่ติดอาศัยเป็นแบบชนบท ฉะนั้นปัญหาน้ำท่วมจึงไม่มีผลกระทบถึงชุมชนวาริน ๗ มากนัก ทางฝั่งชุมชนเมืองอุบลราชธานีได้รับผลกระทบสูง เพราะที่ตั้งศูนย์กลางทางนิคมกรรมของชุมชนและของอนุภาคส่วนนี้ด้วย ตั้งอยู่ใกล้กับแม่น้ำ น้ำที่หลากเข้ามาในเขตชุมชนนี้ทุก ๆ ปีจะเข้ามาถึงบริเวณทุ่งศรีเมืองใกล้กับบริเวณที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ระดับน้ำในตัวเมืองโดยทั่วไปเฉลี่ยสูง 0.80 เมตร ทำความเสียหายให้กับบริเวณที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของชุมชนทุกปี จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในชุมชนนี้ โดยการสร้างเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก ทามแนวแม่น้ำมูลและแนวขอบนอกของชุมชนที่ติดกับแม่น้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมมิให้เกิดขึ้นในชุมชนอุบลราชธานีอีกเลย โดยเริ่มกันจากริมลำน้ำมูลน้อย ทางคันทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไปยังทิศใต้และทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตัวเมือง เป็นระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 9 กิโลเมตร (คูผังเสนอแนะประกอบ)

5. แผนการดำเนินการไฟฟ้า

5.1 จัดสร้างโครงข่ายไฟฟ้าให้เพียงพอต่อการขยายพื้นที่ของชุมชนทั้งสอง ในอนาคต

5.2 ผลิตรายการและใส่ไฟฟ้าให้เพียงพอสำหรับกิจกรรมทุกประเภท ภายในชุมชนทุกประเภท ได้แก่ การพักผ่อน การพาณิชยกรรม และการอุตสาหกรรม

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี วารินชำราบ
 A STUDY FOR A LAND USE PLAN IN THE URBAN AREA OF UBON RATCHATHANI - WARIN CHAMRAP

แผนที่
 18

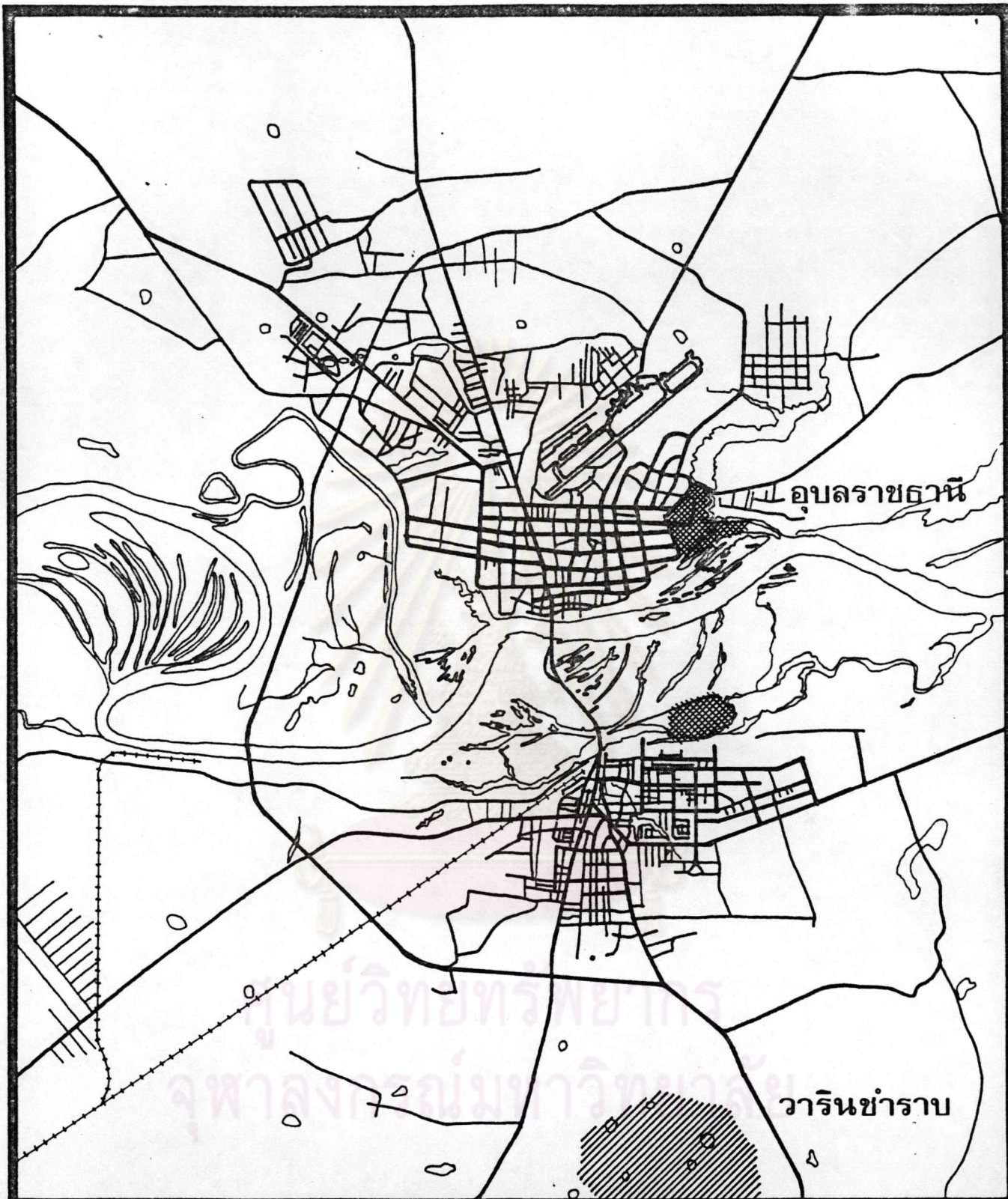
แสดงพื้นที่ที่มีภูเขาน้ำท่วม
 ที่มา จากภาพถ่ายทางอากาศของสำนักงาน
 จังหวัดอุบลราชธานีในช่วงที่จังหวัดประสบ
 อุทกภัยเมื่อเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2523

แบบแสดง
 พื้นที่ที่มีภูเขาน้ำท่วม

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ. ดร. เกียรติ จิระกุล
 นิสิต พิศมร เขื่อสุวรรณ

1 0.5 0 1 2 3 กม.

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี วารินชำราบ
 A STUDY FOR A LAND USE PLAN IN THE URBAN AREA OF UBON RATCHATHANI - WARIN CHAMRAP

แผนที่

19

ที่ตั้งโรงงานกำจัดน้ำเสีย
 บริเวณกำจัดสิ่งปฏิกูล

แบบแสดง

ที่ตั้งโรงงานกำจัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ. ดร. เกียรติ จิระกุล

นิสิต พิศมร เขียวสุวรรณ

1 0.5 0 1 2 3 กม.

6. แผนการดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูล

กำหนดให้ทั้งสองชุมชนมีพื้นที่สำหรับกำจัดสิ่งปฏิกูลในบริเวณเดียวกัน คือ บริเวณทิศใต้ของชุมชนวารินชำราบ ห่างจากศูนย์กลางชุมชนวาริน ๖ ประมาณ 8 กิโลเมตร พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ลุ่มขนาดใหญ่ พื้นที่ประมาณ 6,250 ไร่ แผนการต่าง ๆ มีดังนี้

6.1 เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการขนถ่ายสิ่งปฏิกูลจากพื้นที่ชุมชนทั้งสองให้เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบัน และในอนาคต ในด้านกำลังคน จำนวนรถ และอุปกรณ์อื่น ๆ

6.2 ให้มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลโคยวีซีแอม (Sanitary Land Fill) ในพื้นที่ลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้บริเวณดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์ในการขยายตัวของชุมชนต่อไปในอนาคต

7. แผนการแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดจากที่ตั้งท่าอากาศยาน

ผลกระทบที่เกิดจากที่ตั้งท่าอากาศยานตั้งอยู่ใกล้กับตัวเมืองนั้น ในปัจจุบันประชากรในเขตชุมชนเมืองที่ติดอาศัยอยู่ใกล้กับเขตท่าอากาศยานนั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับการรบกวนควายเสียงของเครื่องบิน ถึงแม้ว่าปัจจุบันยังไม่เคยมีอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับประชากรที่ติดอาศัยในบริเวณใกล้เคียง เนื่องจากที่ตั้งของท่าอากาศยานตั้งอยู่ติดกับเขตเทศบาลเมืองทางทิศเหนือ จึงมีความจำเป็นต้องป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นซึ่งเป็นการทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยกำหนดให้บริเวณทางทิศตะวันตกเฉียงใต้บริเวณปลายทางวิ่งขึ้นลงของอากาศยานเป็นบริเวณ Green Strip เขตหวงห้ามที่ไม่ให้ประชากรเข้าไปในบริเวณดังกล่าว โคนกึ่งตะวันออกของถนนชยางกูรจนถึงเขตท่าอากาศยาน, บริเวณถนนอุปสีสาน และถนนสุริยารศ

8. แผนการพัฒนาก้นลุ่ม (Flood Plain) ทางทิศเหนือของชุมชนวารินชำราบ

พื้นที่ลุ่มระหว่างชุมชนทั้งสองควรได้รับการพัฒนาไม่เป็นที่ไร้ประโยชน์อีกต่อไป โดยเสนอแนะให้เป็นเขตพื้นที่การเกษตร ทำการประมงและปลูกพืชผักสวนครัวสำหรับประชากรในชุมชนทั้งสอง เป็นการเพิ่มรายได้และแหล่งงานให้กับประชากรที่มีรายได้น้อย โดยพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่เป็นกุด (หนองน้ำที่มีน้ำอยู่ตลอดปี) โคนกึ่งบริเวณอุทยาน, กุดเป่ง, กุดศรีมังคละ, กุดปลาขาว ฯลฯ เหล่านี้ ให้เป็นพื้นที่ประมง โดยการสร้างตาข่ายล้อมรอบบริเวณดังกล่าวอย่างถาวร ป้องกันสัตว์น้ำมิให้ถูกตักไปตามกระแสน้ำในช่วงเวลาน้ำหลาก พื้นที่ส่วนอื่นในบริเวณนี้พิจารณาให้เป็นพื้นที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวประเภทที่ขอมลุ่ม ที่มีอายุการเจริญเติบโตช่วงสั้น เก็บเกี่ยวได้ในช่วงระยะเวลาสั้น โดยเริ่มปลูกในช่วงเวลาที่น้ำลดลงตั้งแต่เดือน

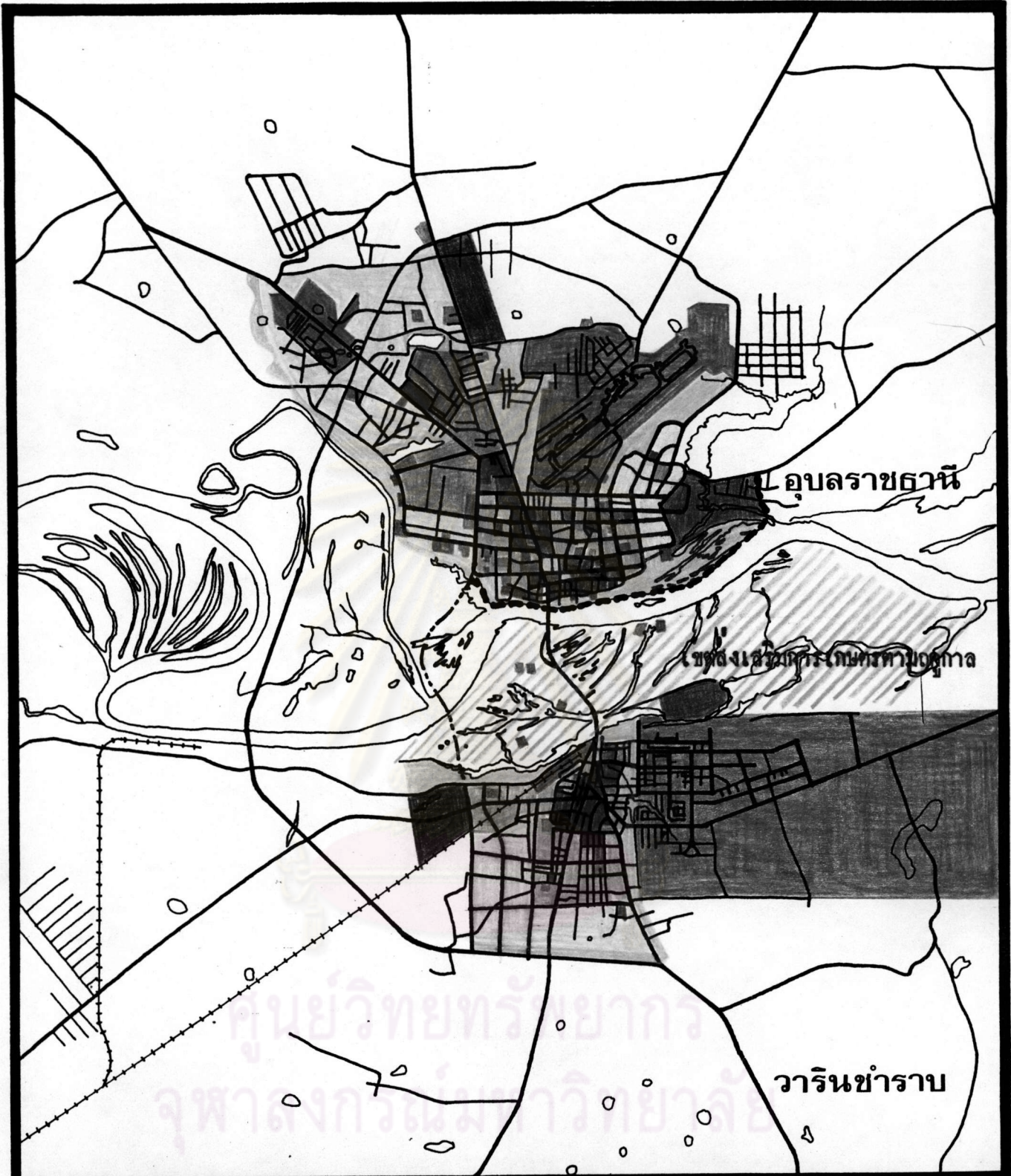

พุทธศักราช - กันยายน ทั้งการประมงและการปลูกพืชผักดังกล่าวเป็นการใช้ที่ดินให้เหมาะสม
 กับฤดูกาลในแนวทางที่ประหยัดและเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจำเป็น
 ที่จะคงพิจารณาถึงชนิดของพืชที่เหมาะสมโดยหน่วยงานเกษตรจังหวัดในชั้นรายละเอียดต่อไป
 ขอสรุปการศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี -
 วารินชำราบที่ไต่ทำการศึกษามาทั้งหมดแล้วนั้น เป็นการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทาง
 กายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและประชากรทั่วไป มิไต่เนาเอาส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชากรทหาร
 เขามาวิเคราะห์ ถึงแนวพบพาทของประชากรทหารจะมีส่วนร่วมในชุมชนทั้งสองอยู่มาก
 แต่เนื่องจากข้อมูลทางทหารไม่เป็นที่เปิดเผย จึงมิไต่เนาเอาข้อมูลส่วนนี้มาร่วมในการ
 ศึกษาครั้งนี้ควย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในเขตชุมชนเมืองอุบลราชธานี วารินชำราบ
 A STUDY FOR A LAND USE PLAN IN THE URBAN AREA OF UBON RATCHATHANI - WARIN CHAMRAP

แผ่นที่
20

	บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย		บริเวณนิคมทหาร
	บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง		บริเวณอุตสาหกรรม
	บริเวณพาณิชยกรรม		บริเวณคลังสินค้า
	บริเวณสถาบันราชการ		บริเวณสถาบันการศึกษา
	บริเวณศาสนสถาน		บริเวณสาธารณูปโภค
- -- แนวเชื่อมป้องกันน้ำท่วม

แบบแสดง
ผังเสนอแนะการใช้ที่ดิน ปี 2535

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ. ดร. เกียรติ จิวะกุล
 นิสิต พิศมร เชื้อสุวรรณ

1 0.5 0 1 2 3 กม.